

Dirk Huizinga over Fred Thomas (1906 – 1959)

Relief ter nagedachtenis aan Fred Thomas, ontworpen en uitgevoerd door Marius van Beek in 1962 en ingemetseld in de gevel van Thomas' Amsterdamse woning Prinsengracht 505.

In mijn tienerjaren was mijn favoriete maritieme schrijver zondermeer Fred Thomas, de bekende journalist van *De Tijd*, die als jongeman op de Zuiderzee rondzwierf in een oude Staverse jol uit Laaksum. Later zag ik duidelijker de toch wel erg romantische en zelfs nostalgische sfeer van zijn publicaties, maar die nuancering heeft mijn sympathie voor Thomas niet aangetast. Fred Thomas (1906 – 1959) woonde in Amsterdam, aan de Prinsengracht 505, en publiceerde reeds op 24 jarige leeftijd zijn *Stervende binnenzee* (1930), een boekje over de laatste jaren van een open Zuiderzee. Bekend werd hij tot op de dag van vandaag bij liefhebbers van Staverse jollen met zijn boek *Wijkend water* (1939). In 1945 verscheen onder zijn redactie het boek *De Waterkant* met bijdragen van ook andere schrijvers over recreatie op en langs het water. Uit *Wijkend water* heb ik het volgende fragment gekozen:

“...Mijn vrije avonden, als het maar even licht bleef, liet ik mij zakken van de remming van de Oranjesluizen, op de plecht van mijn schip, waar nu op het voorboeisels zijn nieuwe naam prijkte, in avontuurlijke fantasie gekozen: ‘De Halve Maen’. Dan zwierven wij over het buiten-IJ, rondden de hoek, om achter de vuurtoren ergens te schuilen, onbespied in de ruisige rust van de biezen langs het buitenland van Ydoorn. Het weekend gingen wij verder, de Gooise wal langs tot Huizen en Spakenburg of noordwaarts naar Volendam en Marken. Tenzij wij de

stille wensten, die nergens beter werd gevonden dan in het nog ongerepte buitenland bij de havenmond van Edam. Maar het grote avontuur werden de verre tochten, in vakantie jaar op jaar, dat je het schip de ruimte gaf, wind in de zeilen, de neus in de zeeën en vooruit nou maar: eens zien waar we komen zullen, vandaag of morgen of anders volgende week. Het zullen mijn beste dagen blijven. Zo heerlijk ziltig verwaaid dat je werd, wat slonzig ook en ongegeneerd, maar elke dag opnieuw het plezier van de vaart met dit manse scheepje, dat draafde en steigerde over een zee vol wilde bruiskoppen, die zomaar pardoes naar binnen plensden, stuivende tot over het roer, maar waar je in je glimmend oliegoed glad maling aan had. Toch kon het ook wel eens spannen: zo'n uitschieter met felle vlagen en grimmige brekers, waar 'De Halve Maen' zich koppig schrap tegen zette. Dan kreunde de mast en was er dat gonzen en grommen in het want, het zware stoten op de golven, onheilspellend onder leigrauwe buien en het valse licht op het water. (...) Wat een spanning om bij stormig weer, werkend aan het roer en met riffe zeilen, worstelend in stroom en nijdige zeeën de schuit langs het havenhoofd te kloppen. Een laatste, steigerende sprong en dan het wegglijden in de luwte, het vredig uitdobberen in blak binnenwater." (p. 14,15)